

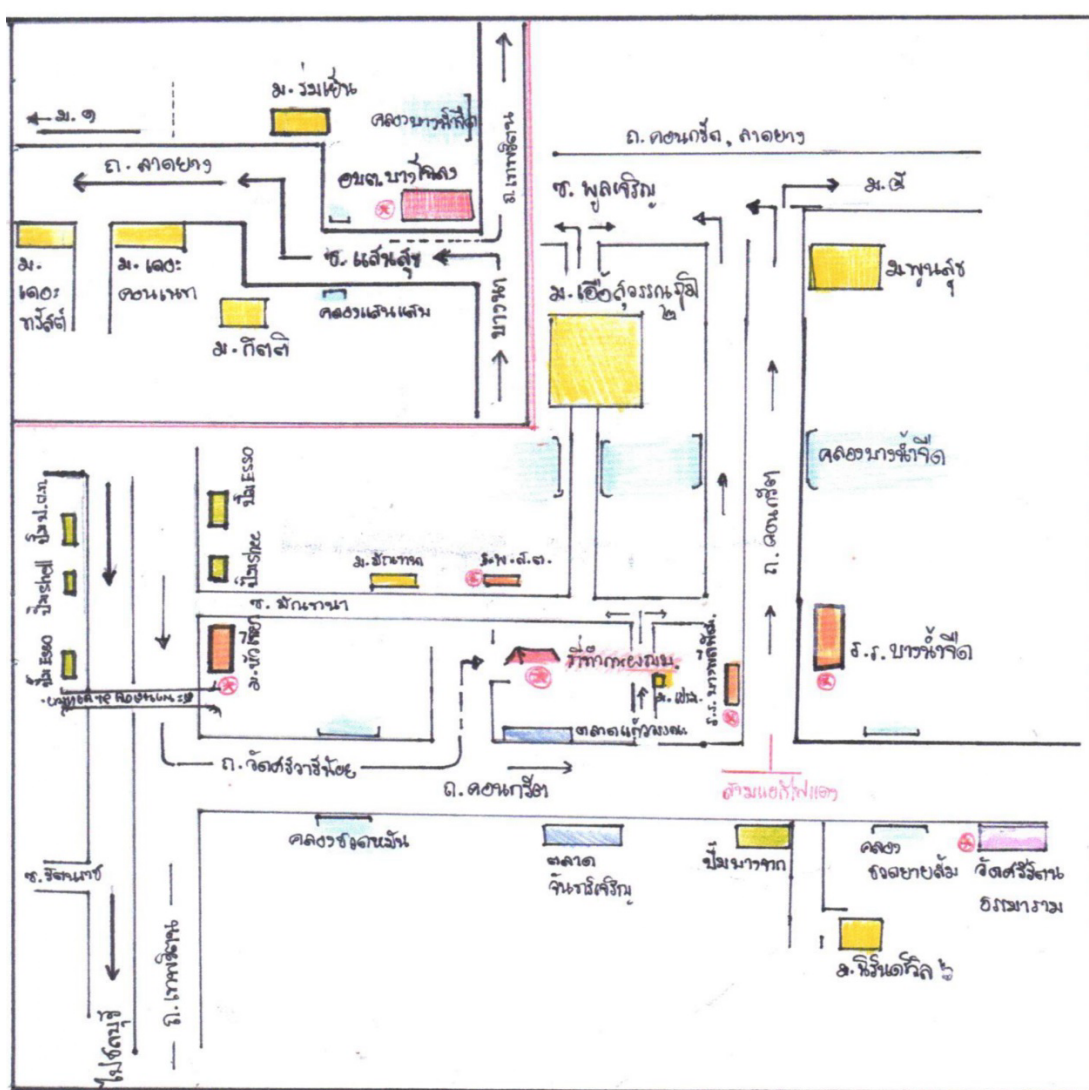
แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
บ้านคลองบางน้ำจืดบน หมู่ที่ ๗ ตำบลบางโหลง
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

๑.๑ แผนที่หมู่บ้าน

๑.๒ พื้นที่ทั้งหมด ๓,๔๕๖.๒๕ ไร่ หรือ ๕.๕๓ ตารางกิโลเมตร

๑.๓ อาณาเขต

บ้านคลองบางน้ำจืดบน หมู่ที่ ๗ ตั้งอยู่ในตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ห่างจากอำเภอบางพลี ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ ๖ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสมุทรปราการ ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ ๒๒ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ หมู่ที่ ๙ ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ หมู่ที่ ๖ ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี

๑.๔ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา มีคลองธรรมชาติไหลผ่านในทิศเหนือ – ใต้ และตะวันออก – ตะวันตก เหมาะแก่การเลี้ยงปลา เพาะปลูก และทำสวนผลไม้ (มะม่วง) สภาพโดยทั่วไปของหมู่บ้านเป็นพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม หมู่บ้านจัดสรร อาคารพาณิชย์ สนามกอล์ฟ และพื้นที่เกษตรกรรม

๑.๕ ลักษณะภูมิอากาศ

มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน แบ่งเป็น ๓ ฤดูกาล ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว

๑.๖ จำนวนประชากร

รวมทั้งสิ้น ๑๕,๗๐๕ คน แยกเป็น ชาย ๗,๔๙๕ คน หญิง ๘,๒๑๐ คน

๑.๗ จำนวนครัวเรือน

จำนวนครัวเรือน ๑๖,๔๘๘ ครัวเรือน

๑.๘ การประกอบอาชีพ (อาชีพหลักของครัวเรือน)

(๑) อาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม	จำนวน - คน
(๒) อาชีพค้าขาย/พาณิชย์กรรม	จำนวน - คน
(๓) อาชีพเกษตรกรรม	จำนวน - คน

๑.๙ หมู่บ้าน มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๑๙๑,๖๘๓ บาท/ปี รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย ๑๒๘,๗๐๔ บาท/ปี มีหนี้สิน - บาท

๑.๑๐ จำนวนกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ มีจำนวน ๕ กลุ่ม ดังนี้

- (๑) วิสาหกิจชุมชนเกษตรพอเพียงตำบลบางโหลง ปีที่จัดตั้ง - สมาชิก - คน เงินทุน - บาท
ผู้มีอำนาจทำการแทน : ๑) นางนกแก้ว พวงแก้ว ๒) นางสาวสมวงศ์ พวงแก้ว
- (๒) วิสาหกิจชุมชนบ้านคลองบางน้ำจืดบน ปีที่จัดตั้ง - สมาชิก - คน เงินทุน - บาท
ผู้มีอำนาจทำการแทน : ๑) นางสาวรัตนา พวงแก้ว ๒) นางวิไล หล้าวรรณะ
- (๓) วิสาหกิจชุมชนสุขเสมอภัยสมุทรปราการ ปีที่จัดตั้ง - สมาชิก - คน เงินทุน - บาท
ผู้มีอำนาจทำการแทน : ๑) นางสาวเรวดี สุทธิกรณ์ ๒) นางสาวณัฐธิดา สุทธิสุนทร
- (๔) วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ร้านคุณทิพย์ ปีที่จัดตั้ง - สมาชิก - คน เงินทุน - บาท
ผู้มีอำนาจทำการแทน : ๑) นางสาวปิยพร พูลเจริญ ๒) นางนวลฉวี เสียงชื่นจิตร
- (๕) วิสาหกิจชุมชนเครื่องหนังปลากระเบน ปีที่จัดตั้ง - สมาชิก - คน เงินทุน - บาท
ผู้มีอำนาจทำการแทน : ๑) นางคำพันธ์ ตรีชาติ ๒) นางสาวศศิณา คารมหวาน

๑.๑๑ กองทุนในหมู่บ้าน มีจำนวน ๑ กองทุน ดังนี้

กองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ ๗ ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีงบประมาณ - บาท

๑.๑๒ ข้อมูลคมนาคม/สาธารณูปโภค

(๑) การเดินทางเข้าหมู่บ้าน

ขับรถไปตามถนนเทพรัตน มุ่งหน้าทางทิศตะวันออก เมื่อถึงช่วงหลักกิโลเมตรที่ ๑๓ – หลักกิโลเมตรที่ ๑๔ จะเข้าสู่พื้นที่หมู่ที่ ๗ ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี โดยจะพบที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลงอยู่ทางด้านขวามือภายในซอยแสนสุข เลียบคลองบางน้ำจืด

(๒) สาธารณูปโภค

- น้ำประปา: มีอำนาจความสะดวกเกือบครบทุกครัวเรือน
- ไฟฟ้า : มีอำนาจความสะดวกครบทุกครัวเรือน
- โทรศัพท์ : มีอำนาจความสะดวกครบทุกครัวเรือน

(๓) แหล่งน้ำ

- แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ คลองบางน้ำจืด คลองชวดหมั่น คลองแสนแสบ

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๒.๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ๕๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๒ ของครัวเรือนทั้งหมด

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ทั้งหมด ๓๒๒ ไร่ แบ่งเป็น

- (๑) ประมง ๑.๘๔๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕๓๔ ของพื้นที่ทั้งหมด
- (๒) ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ๓๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๕๙ ของพื้นที่ทั้งหมด
- (๓) พืชผัก ๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒๘๙ ของพื้นที่ทั้งหมด

๒.๓ ลักษณะดิน

จัดเป็นดินในพื้นที่ลุ่ม ชุดดินบางกอก (Bk-cA) เนื้อดินเป็นดินเหนียว สีดำถึงสีเทาเข้ม พบจุดประสีน้ำตาล การระบายน้ำเลวมาก

๒.๔ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ได้แก่ คลองบางน้ำจืด คลองชวดหมั่น คลองแสนแสบ

๒.๕ สินค้าเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

สินค้า	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก/เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาผลผลิตเฉลี่ย ต่อหน่วยต่อปี (บาท)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ยต่อหน่วยต่อปี (บาท)
(๑) มะม่วง	๘๐	๒๘๕	๒๘,๕๐๐	๓๐ - ๘๐	๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐
(๒) มะนาว	๓๒	๓๔	๑,๗๐๐	๓๐ - ๗๐	๓,๐๐๐
(๓) ผักเคล	๒	๑	๒๔๐	๒๐๐ - ๓๐๐	๑๐,๐๐๐

๒.๖ สินค้าเกษตรของหมู่บ้านที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

- (๑) มะม่วง ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
- (๒) มะนาว ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
- (๓) ผักเคล ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP

๒.๗ แหล่งตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ

- (๑) ตลาดภายในหมู่บ้าน ระยะทางจากหมู่บ้าน ๑ กิโลเมตร
- (๒) ตลาดทิพย์เกษร ระยะทางจากหมู่บ้าน ๕ กิโลเมตร

๒.๘ จำนวนกลุ่มเกษตรกร มีจำนวน ๓ กลุ่ม ดังนี้

(๑) วิสาหกิจชุมชนเกษตรพอเพียงตำบลบางโหลง ปีที่จัดตั้ง - สมาชิก - คน

เงินทุน - บาท ผู้มีอำนาจทำการแทน : ๑) นางนกแก้ว พวงแก้ว ๒) นางสาวสมวงศ์ พวงแก้ว

(๒) วิสาหกิจชุมชนบ้านคลองบางน้ำจืดบน ปีที่จัดตั้ง - สมาชิก - คน

เงินทุน - บาท ผู้มีอำนาจทำการแทน : ๑) นางสาวรัตนา พวงแก้ว ๒) นางวิไล หล้าวรรณะ

(๓) วิสาหกิจชุมชนสุขเสมอภัยสมุทรปราการ ปีที่จัดตั้ง - สมาชิก - คน

เงินทุน - บาท ผู้มีอำนาจทำการแทน : ๑) นางสาวเรวดี สุทธิกรณ์ ๒) นางสาวณัฐธิดา สุทธิสุนทร

๒.๙ อาสาสมัครเกษตรกรของหมู่บ้าน ทั้งหมด ๖ ราย แบ่งเป็น

- ด้านเกษตรกรหมู่บ้าน จำนวน ๖ ราย

๒.๑๐ แผนงานโครงการที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (งบปกติ งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด งบอื่นๆ)

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)		แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน ดำเนินการ
		ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘		
-	-	-	-	-	-

๒.๑๑ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่น ๆ

- ไม่มี -

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	มีการวางแผนจัดทำโครงการด้านการเกษตรของหมู่บ้าน	โครงการด้านการเกษตรของหมู่บ้านเป็นโครงการเชิงรับและเชิงแก้ไข รวมทั้งยังไม่ครอบคลุมทุกประเด็น
โครงสร้าง (Structure)	- ระบบน้ำประปาครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่สามารถใช้สำหรับเพาะปลูกทดแทนน้ำฝนได้ - มีปริมาณแหล่งน้ำที่เพียงพอ (ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ) - การคมนาคมสะดวกและทั่วถึง	- พื้นที่เกษตรกรรมน้อยและมีแนวโน้มลดลง - มีประชากรแฝงในพื้นที่จำนวนมากซึ่งขาดความรักและความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น - ปัญหาขยะภายในหมู่บ้านมีปริมาณมาก
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	- คณะกรรมการหมู่บ้านมีความเข้มแข็ง มีจิตอาสา มีทักษะบริหารจัดการชุมชน และได้รับการยอมรับจากคนในหมู่บ้าน - มีการประชุมหารือภายในหมู่บ้านอยู่เป็นประจำ	
บุคลากร (Staff)	ประชากรของหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความสนใจ ใฝ่รู้ และให้ความร่วมมือ	- ประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนมากวัยแรงงานลดลง - ประชากรของหมู่บ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรมในสัดส่วนที่น้อย ผู้สนใจสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมลดลง โดยส่วนใหญ่เน้นประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)		ขาดองค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรในพื้นที่ และขาดองค์ความรู้ด้านการตลาดของสินค้าเกษตร
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	การบริหารจัดการด้านการเกษตรของหมู่บ้านเป็นเอกภาพภายใต้วิถีประชาธิปไตย	
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	การพึ่งพาตนเองตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง	

๑.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมภายนอกหมู่บ้าน

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
การเมือง (Political)	- นโยบายภาครัฐให้ความสำคัญและสนับสนุนส่งเสริมกลุ่มธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการและธุรกิจ SME (วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) - หน่วยงานภาครัฐและงบประมาณเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน	
เศรษฐกิจ (Economic)	มีการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เกษตรอินทรีย์ในหลายประเทศอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนความต้องการสินค้าเกษตรอินทรีย์ในระบบอาหารโลก (Research Institute of Organic Agriculture FiBL, “The World of Organic Agriculture Statistics and Emerging Trends ๒๐๒๒”, ๒๐๒๒)	- สถานะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวนและภาวะสงครามส่งผลกระทบต่อประเทศไทย เป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ - สถานะค่าครองชีพสูง ปัญหาจากระบบเศรษฐกิจภายในประเทศและภายนอกประเทศ - ต้นทุนและปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เช่น ค่าปุ๋ย/ยา ราคาเมล็ดพันธุ์
สังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural)	- กระแสการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น (Unilever Food Solutions, ๒๕๖๕) - ค่านิยมและความตื่นตัวเรื่องอาหารเพื่อสุขภาพและเกษตรปลอดภัยเกิดในกลุ่มวัยที่หลากหลายมากขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ, ๒๕๖๗ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๖๔) - อยู่ใกล้กับสถาบันอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	
เทคโนโลยี (Technological)	เทคโนโลยีการเกษตร (Agritech) ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าและพัฒนาซึ่งมีความหลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย และสะดวกต่อการเรียนรู้	
สิ่งแวดล้อม (Environment)	มีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร อยู่ใกล้แหล่งชุมชนอยู่อาศัยขนาดใหญ่ อยู่ใกล้กับแหล่งอุตสาหกรรม	ปัญหาสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน (Climate Change) ที่เป็นผลจากภาวะโลกร้อน ทำให้ระบบนิเวศ

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
	ซึ่งเป็นแหล่งบริโภคขนาดใหญ่และหลากหลาย ทำให้เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจด้านสินค้าเกษตร - อยู่ใกล้กับถนนสายหลักหลายสาย เช่น ถนนเพชรรัตนหรือถนนบางนา-ตราด (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔) ถนนเทพารักษ์ ถนนบูรพาวิถี และถนนวัดศรีวารีน้อย-ลาดกระบัง - อยู่ใกล้กับรถไฟฟ้าแอร์พอร์ต เรล ลิงก์ ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (อำเภอบางพลี) และกรุงเทพมหานคร สะดวกในการเดินทาง การขนส่ง และติดต่อธุรกิจ - อยู่ใกล้กับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งเป็นท่าอากาศยานนานาชาติหลักของประเทศไทย เชื่อมโยงไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก	ไม่สมดุล ส่งผลต่อระบบการผลิตสินค้าเกษตร - การขยายตัวของพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมและพื้นที่บ้านจัดสรร - คุณภาพของแหล่งน้ำธรรมชาติไม่ได้มาตรฐาน (น้ำเสีย) - โรคพืชและศัตรูพืช
กฎหมาย (Law/Legal)		

๒. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาของหมู่บ้าน (สินค้าผักเคล)

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรภายในหมู่บ้าน

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	- ผลิตสินค้าภายใต้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices หรือ GAP) - มีการวางแผนกลยุทธ์การผลิต ส่งผลให้สินค้าสามารถผลิตได้หลายรอบตลอดทั้งปี	ขาดการวางแผนกลยุทธ์ด้านการจัดจำหน่าย การเงิน และบัญชี
โครงสร้าง (Structure)	- เป็นเจ้าของพื้นที่การผลิต และเป็นเจ้าของเงินทุน จึงไม่เกิดต้นทุนค่าเช่าพื้นที่หรือหนี้สินกับสถาบันการเงิน - ระบบน้ำประปาครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ สามารถใช้สำหรับเพาะปลูกทดแทนน้ำฝนได้	โครงสร้างการบริหารงานภายในกลุ่มไม่ชัดเจน เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้ผลิตรายใหม่

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	มีปริมาณแหล่งน้ำที่เพียงพอ (ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ)	
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	- นำเทคโนโลยีด้านการเกษตรมาใช้ในระบบการผลิตสินค้าผักเคล ได้แก่ ระบบ Smart Farm - มีการบริหารจัดการและควบคุมการผลิตสินค้าผักเคลด้วยตนเอง - มีการประชุมหารือภายในกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตอยู่เป็นประจำ (เดือนละ ๑ ครั้ง) ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็ง	ระบบการผลิตเป็นแบบ Hybrid (Manual/อัตโนมัติ) ซึ่งยังไม่เชื่อมโยงต่อเนื่องกันทั้งระบบ
บุคลากร (Staff)	กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมีความสนใจ ใฝ่รู้ด้านการผลิตและแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมทั้งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมีองค์ความรู้ขั้นพื้นฐานด้านการแปรรูปสินค้าผักเคลเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ขนม ผลิตภัณฑ์เส้นหมี่	- เป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตรายใหม่ ซึ่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และเทคนิคในการผลิตสินค้าผักเคล ตลอดจนขาดประสบการณ์เชิงธุรกิจของสินค้าผักเคล ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและการรับรู้ของผู้บริโภค - ขาดองค์ความรู้และทักษะการทำตลาดดิจิทัล ตลอดจนการจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์อื่น ๆ เช่น Tik Tok Instagram - ขาดองค์ความรู้เรื่องดิน การปรับปรุงบำรุงดิน โรคพืช/ศัตรูพืช และการจัดการโรคพืช/ศัตรูพืช - ขาดองค์ความรู้ขั้นกลาง/ขั้นสูงด้านการแปรรูปสินค้าผักเคลเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อนของส่วนผสมและขั้นตอนการผลิต
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	มีช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลายและนำระบบออนไลน์มาใช้เพื่อส่งเสริมการตลาด เช่น จำหน่ายผ่านหน้าฟาร์ม จำหน่ายผ่านกลุ่มเพื่อน/กลุ่มผู้บริโภคที่รู้จัก จำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ (Facebook Line)	ขาดตลาดขนาดกลางและขนาดใหญ่สำหรับวางจำหน่ายสินค้า ส่งผลให้สินค้ายังไม่เป็นที่รับรู้ของผู้บริโภค

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	มีรูปแบบการจัดจำหน่ายที่หลากหลายตามความต้องการของผู้บริโภค เช่น จำหน่ายตามน้ำหนักสินค้า แบ่งจำหน่ายสินค้าตามปริมาณ ความต้องการของผู้บริโภครายย่อย	
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	สินค้าปลอดภัย ชี้อภัย ขายคล่อง	

๒.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรภายนอกหมู่บ้าน

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
การเมือง (Political)	นโยบายภาครัฐให้ความสำคัญและสนับสนุนส่งเสริมกลุ่มธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการและธุรกิจ SME (วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม)	
เศรษฐกิจ (Economic)	- มูลค่าตลาดอาหารและเครื่องดื่มสุขภาพของประเทศไทยขยายตัว (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, ๒๕๖๓) - จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจประเภทเดียวกัน (คู่แข่ง) ภายในชุมชนมีปริมาณน้อย ส่งผลต่อส่วนแบ่งทางการตลาดที่เพิ่มสูงขึ้น	ราคาสินค้าเกษตรผันผวนตามสภาวะเศรษฐกิจโลก
สังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural)	- กระแสการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น (Unilever Food Solutions, ๒๕๖๕) - ค่านิยมและความตื่นตัวเรื่องอาหารเพื่อสุขภาพและเกษตรปลอดภัยเกิดในกลุ่มวัยที่หลากหลายมากขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ, ๒๕๖๗ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๖๔) - สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ เช่น มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พร้อมให้การสนับสนุนด้านองค์ความรู้และอบรมการแปรรูปตามความต้องการของเกษตรกรแบบครบวงจร	

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
เทคโนโลยี (Technological)	เทคโนโลยีการเกษตร (Agritech) ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าและพัฒนา ซึ่งมีความหลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย และสะดวกต่อการเรียนรู้	
สิ่งแวดล้อม (Environment)		- ปัญหาสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน (Climate Change) ส่งผลต่อระบบการผลิตสินค้าเกษตร - คุณภาพของแหล่งน้ำธรรมชาติไม่ได้มาตรฐาน (น้ำเสีย) - โรคพืชและศัตรูพืช
กฎหมาย (Law/Legal)	มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices หรือ GAP) ช่วยสร้างมาตรฐานการผลิตและเป็นการรับรองคุณภาพสินค้า	

๒.๓ การวิเคราะห์ปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๒.๓.๑ ปัญหาโรคพืชและศัตรูพืช

สาเหตุ :

- ๑) เชื้อก่อโรคในพืชพัฒนาตัวเองให้มีความรุนแรงมากขึ้นกว่าในอดีต และสามารถย้ายตัวเองไปก่อโรคในพืชอื่น ๆ ได้อีกหลายชนิด ในระยะเวลาอันสั้น
- ๒) ไม่มีระบบหรืออุปกรณ์สำหรับป้องกันศัตรูพืชและการติดเชื้อในพืช
- ๓) การควบคุมศัตรูพืชและการกำจัดเชื้อโรคที่ไม่ถูกต้อง

แนวทางการแก้ไข :

- ๑) จัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องโรคพืชและศัตรูพืช และแนวทางการป้องกัน
- ๒) จัดฝึกอบรมการใช้สารชีวภัณฑ์ การควบคุมทางชีวภาพ สำหรับป้องกันโรคพืชและศัตรูพืช
- ๓) จัดหาแหล่งผลิตพันธุ์พืชที่มีคุณภาพและทนทานต่อโรค
- ๔) ติดตาม รวบรวมข้อมูล และประชาสัมพันธ์การแพร่ระบาดของโรคพืชและศัตรูพืชอยู่เป็นประจำ

๒.๓.๒ ปัญหาคุณภาพแหล่งน้ำ ปัญหาน้ำเสีย

สาเหตุ : โรงงานอุตสาหกรรมและบ้านจัดสรรปล่อยน้ำเสียและมลพิษ

แนวทางการแก้ไข :

- ๑) แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำกับดูแลด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อม
- ๒) ใช้เครื่องเติมอากาศพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อเพิ่มออกซิเจนในน้ำ
- ๓) จัดฝึกอบรมวิธีการผลิตและใช้ EM Ball สำหรับปรับสภาพน้ำ
- ๔) จัดฝึกอบรมเทคนิคการใช้น้ำเพื่อปรับสภาพความเป็นกรด - ด่าง และเพิ่มออกซิเจนในแหล่งน้ำ
- ๕) จัดฝึกอบรมวิธีใช้สารเร่ง พด.๖ เพื่อผลิตน้ำหมักชีวภาพสำหรับปรับสภาพน้ำภายในบ่อเลี้ยง
- ๖) จัดฝึกอบรมวิธีการตรวจวัดคุณภาพน้ำและการใช้เครื่องมือ/การอ่านค่าตัวชี้วัดคุณภาพน้ำ (D.O., อุณหภูมิ, pH, ความเค็ม, ฯลฯ)
- ๗) สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมแก่ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม

ส่วนที่ ๓

แผนงาน/โครงการด้านการเกษตรตามความต้องการของหมู่บ้าน (เรียงตามลำดับความสำคัญ)

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	เป้าหมาย/ ระยะเวลาดำเนินการ	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	
๑	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร การตลาดดิจิทัล และส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ชูเปอร์ฟู้ด (ผักเคล) เพื่อเพิ่มมูลค่าตลอดห่วงโซ่คุณค่า	๔๖๕,๐๐๐ (๑๕,๕๐๐ บาท/คน)	เกษตรกร หมู่ที่ ๗ /ปีงบประมาณ ๒๕๗๐	อบรมให้ความรู้การผลิตผักเคล /มาตรฐานสินค้า /การแปรรูปผลิตภัณฑ์ /การตลาดดิจิทัล /ศึกษาดูงานนอกพื้นที่		✓	✓	กษจ./พณ./พจ./ กษ./กษอ.

ส่วนที่ ๔

โครงการแบบย่อ (Project idea) ด้านการเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

๑. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร การตลาดดิจิทัล และส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรซูเปอร์ฟู้ด (ผักเคล) เพื่อเพิ่มมูลค่าตลอดห่วงโซ่คุณค่า

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร การตลาดดิจิทัล และส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรซูเปอร์ฟู้ด (ผักเคล) เพื่อเพิ่มมูลค่าตลอดห่วงโซ่คุณค่า
๒. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันกระแสการดูแลสุขภาพในประเทศไทยกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในหลากหลายช่วงวัย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการออกกำลังกาย การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ต่อสุขภาพ ไปจนถึงเรื่องของอาหารเพื่อสุขภาพต่าง ๆ อย่างอาหารที่มีประโยชน์ประเภท “Superfood” ซึ่งมีคุณค่าทางโภชนาการสูงต่อร่างกาย สามารถช่วยเสริมสร้างและรักษาสุขภาพได้ดี จึงมีผู้ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีผลงานวิจัยจากสถาบันวิชาการทั้งในและต่างประเทศรับรองคุณค่าทางโภชนาการและคุณประโยชน์ไว้อย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุดยอดอาหาร เช่น “เคล (Kale)” หรือ คื่นช่ายใบหยิก (Curl Leaf Kale) ราชนิเวศน์ผักใบเขียว (Garden & Farm, ๒๕๖๔) ที่อุดมด้วยวิตามิน โดยเฉพาะวิตามินเค วิตามินเอ และวิตามินซี มีสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายทั้งโปรตีน แคลเซียม เหล็ก โพแทสเซียม แมกนีเซียม มีใยอาหารและสารต้านอนุมูลอิสระ เช่น แคโรทีนอยด์ ฟลาโวนอยด์ โพลีฟีนอล และลูทีน ช่วยป้องกันโรคเมตาบอลิก โรคกระดูกพรุน บำรุงเลือด ช่วยลดริ้วรอย บำรุงผิวพรรณ และกำจัดสารพิษที่สะสมออกจากร่างกาย ทั้งยังมีแป้งและไขมันต่ำ (ศูนย์ข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๕) ส่งผลให้เคลได้รับความนิยมในการบริโภคอย่างแพร่หลาย ทั้งรับประทานสด ทำสลัด อาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ตลอดจนในรูปแบบของอาหารเสริม ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีหลากหลายธุรกิจที่นำเคลมาเป็นตัวเลือกให้กับผู้บริโภค อีกทั้งเคลยังเป็นพืชที่สามารถปลูกได้ตลอดปี โตไว ทรงพุ่มสวย สีสดจัด นอกจากจะปลูกไว้สำหรับบริโภคแล้ว ยังสามารถใช้เป็นไม้ประดับได้อีกด้วย จากการสำรวจข้อมูลพื้นที่แหล่งผลิตอาหารและพื้นที่เกษตรกรรมของอำเภอบางพลีและอำเภอบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรภายในหมู่บ้านเพื่อผลิตและแปรรูปเคล มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่าย (ศพก. เครือข่าย) สำหรับถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตเคล มีการใช้ระบบฟาร์มอัจฉริยะ (Smart Farm) ในการดูแลผลผลิต มีการจัดจำหน่ายผลผลิตเคลผ่านช่องทางออนไลน์ และกลุ่มเกษตรกรยังได้เข้าร่วมอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเคลร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ด้วย ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีและเหมาะสมอย่างยิ่งในการจัดทำ “โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร การตลาดดิจิทัล และส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรซูเปอร์ฟู้ด (ผักเคล) เพื่อเพิ่มมูลค่าตลอดห่วงโซ่คุณค่า” โดยเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผลผลิตเคลที่มีคุณภาพจากแหล่งผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกรมส่งเสริมการเกษตร และยังเป็นโอกาสในการยกระดับวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านอาหารและเกษตรแปรรูป ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ให้มีความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูงจากซูเปอร์ฟู้ดด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ตลอดจนสามารถขยายช่องทางการตลาดดิจิทัลด้วยตนเองได้ ทั้งนี้ “โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร การตลาดดิจิทัล และส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรซูเปอร์ฟู้ด (ผักเคล) เพื่อเพิ่มมูลค่าตลอดห่วงโซ่คุณค่า” ยังสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการยกระดับสินค้าเกษตรและเสริมศักยภาพเกษตรกร โดยช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็น รวมทั้งเกิดระบบการผลิตภาคการเกษตรที่ได้มาตรฐาน สามารถยกระดับการผลิต ตลอดจนรายได้ของตนเองให้สูงขึ้นได้อย่างยั่งยืนและมีคุณภาพชีวิตที่ดี อีกทั้งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในเป้าหมายที่ ๒ ขจัดความหิวไทย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ส่งเสริมเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ขององค์การสหประชาชาติอีกด้วย
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าผักเคลให้แก่เกษตรกร ๒) เพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าผักเคลได้รับการรับรองมาตรฐาน กรมส่งเสริมการเกษตร ๓) เพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูงจากสินค้าผักเคล ๔) เพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้และสามารถขยายช่องทางการตลาดดิจิทัลสำหรับสินค้าผักเคลได้
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรผู้ผลิตผักเคล จำนวน ๓๐ ราย

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่อำเภอบางพลี และอำเภอมะขามสมุทรเจริญ จังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	เพิ่มศักยภาพการผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร ขยายช่องทางการตลาดดิจิทัล และส่งเสริมมาตรฐานการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผักเคลซึ่งเป็นสินค้าเกษตรชูเปอร์ฟู้ด
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมการเพิ่มศักยภาพการผลิตและความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรชูเปอร์ฟู้ด (ผักเคล) ของกรมส่งเสริมการเกษตร ๙๐,๐๐๐ บาท (๓,๐๐๐ บาท/คน) สำนักงานเกษตรอำเภอบางพลี สำนักงานเกษตรอำเภอมะขามสมุทรเจริญ และสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	ศึกษาดูงานฟาร์มผลิตผักเคลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและประสบความสำเร็จ นอกพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๑ แห่ง ๒๑๐,๐๐๐ บาท (๗,๐๐๐ บาท/คน) สำนักงานเกษตรอำเภอบางพลี สำนักงานเกษตรอำเภอมะขามสมุทรเจริญ และสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูงจากสินค้าเกษตรชูเปอร์ฟู้ด (ผักเคล) ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม” ๑๐๕,๐๐๐ บาท (๓,๕๐๐ บาท/คน) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรอำเภอบางพลี สำนักงานเกษตรอำเภอมะขามสมุทรเจริญ และสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การตลาดดิจิทัล (Digital Marketing) สำหรับสินค้าเกษตรชูเปอร์ฟู้ด (ผักเคล)” ๖๐,๐๐๐ บาท (๒,๐๐๐ บาท/คน) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรอำเภอบางพลี สำนักงานเกษตรอำเภอมะขามสมุทรเจริญ และสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเกษตรอำเภอ (บางพลีและอำเภอมะขามสมุทรเจริญ)
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่งงบประมาณ	๔๖๕,๐๐๐ บาท (๑๕,๕๐๐ บาท/คน) งบพัฒนาจังหวัด/งบองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น/งบกรมส่งเสริมการเกษตร
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตสินค้าผักเคล กรมส่งเสริมการเกษตร ๒) เกษตรกรมีองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการบริหารจัดการฟาร์มผลิตผักเคลแบบครบวงจร ๓) เกษตรกรมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูงจากสินค้าผักเคล ๔) เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจวิธีขยายช่องทางการตลาดดิจิทัลสำหรับสินค้าผักเคล
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) เกษตรกรมีรายได้และยอดขายเพิ่มขึ้นจากการตลาดดิจิทัล ๒) เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ๓) เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรจากการได้รับมาตรฐาน ๔) เกษตรกรสามารถบูรณาการความรู้และนำแนวคิดจากพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตในพื้นที่ของตนเอง ๕) ประชาชนผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากบริโภคสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่ปลอดภัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน